

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน ในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.1 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 153 คน และครูผู้สอนจำนวน 1,629 คน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) โดยมีขั้นตอนดังนี้

1) แบ่งกลุ่มประชากรเพื่อกำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยจำแนกเป็นผู้บริหารและครูผู้สอนจาก อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา อำเภอบางน้ำเปรี้ยว อำเภอบางปะกง และอำเภอบ้านโพธิ์ ซึ่งทั้ง 4 อำเภอมีผู้บริหารจำนวน 153 คน และครูผู้สอนจำนวน 1,629 คน

2) ใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษาจำแนกเป็น

(1) ผู้บริหาร จำนวน 104 คน

(2) ครูผู้สอน จำนวน 304 คน

3) เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เฉพาะครูผู้สอน โดยจำแนกตามวิชาเอกที่ครูผู้สอนจบการศึกษาหรือปฏิบัติการสอนรวม 8 กลุ่มสาระ ได้กลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการตอบแบบสอบถาม ดังนี้

ผู้บริหารในสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ได้กลุ่มตัวอย่างรวม 104 คน

ครูผู้สอนที่ปฏิบัติการสอน 8 กลุ่มสาระเก็บตัวอย่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ละ 38 คน ได้กลุ่มตัวอย่างรวม 304 คน ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนครูผู้สอนจำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้

ผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามกลุ่ม สาระการเรียนรู้	ครูผู้สอน
ภาษาไทย	38
คณิตศาสตร์	38
วิทยาศาสตร์	38
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	38
สุขศึกษาและพลศึกษา	38
ศิลปะ	38
การงานอาชีพและเทคโนโลยี	38
ภาษาต่างประเทศ	38
รวม	304

4) ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด โดยจัดส่งแบบสอบถามผ่านสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงตราเขต 1 ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองเพื่อความครบถ้วนสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยศึกษาจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น โดยเป็นแบบสอบถามชุดเดียวกันทั้งผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้จัดทำหลักสูตรท้องถิ่นลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแบบ ลิเคอร์ท สเกล (Likert Scale) ดังนี้ (Best and Kahn, 1993 : 246)

5	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	เหมาะสมมาก
3	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด

เกณฑ์ระดับความเหมาะสมในการนำประเพณีท้องถิ่นใช้ในแต่ละกลุ่มสาระวิชากำหนดไว้
ดังนี้

0	หมายถึง	ไม่เหมาะสมกับทุกช่วงชั้น
1	หมายถึง	เหมาะสมกับช่วงชั้นที่ 1
2	หมายถึง	เหมาะสมกับช่วงชั้นที่ 2
3	หมายถึง	เหมาะสมกับช่วงชั้นที่ 1 และ 2

3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนคือ

3.3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น และการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น โดยสร้างข้อคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.3.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาเพื่อหาข้อบกพร่องของข้อคำถาม และปรับปรุงแก้ไขให้แบบสอบถามมีความเหมาะสมในการศึกษาวิจัยมากขึ้น

3.3.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขแล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยนำแบบสอบถามไปทดลองเก็บข้อมูล (Try out) กับผู้บริหารและครูผู้สอนที่จัดการศึกษาในช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 จำนวน 40 คน และนำข้อมูลที่ได้มาหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเป็นรายด้าน โดยใช้วิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient alpha) ของ Cronbach. (1970 :161) โดยมีสูตรคำนวณ ดังนี้

$$\alpha_k = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_{i \text{ items}}^2}{S_{\text{Total}}^2} \right]$$

เมื่อ	α_k	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	k	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	$\sum S_{i \text{ items}}^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนความแปรปรวนรายข้อ
	S_{Total}^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

โดยผลของการหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเป็นรายด้าน ได้ค่าความเชื่อมั่นดังนี้

1) ด้านประเพณีที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา แบบสอบถามมีความเชื่อมั่นเท่ากับ

0.98

2) ด้านประเพณีที่ทำกันทั่วไป แบบสอบถามมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96

3) ด้านประเพณีสำหรับตัวบุคคล แบบสอบถามมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

4) ด้านประเพณีเฉพาะท้องถิ่น แบบสอบถามมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

ค่าความเชื่อมั่นรวมของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.96

3.3.4 นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้บริหารและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการด้วยตนเองตามขั้นตอน ดังนี้

3.4.1 ขอนหนังสือจากประสานงานบัณฑิตศึกษา สถาบันราชภัฏราชนครินทร์ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.2 ขอความร่วมมือจาก ผู้บริหารและครูผู้สอนในแต่ละโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามโดยผ่านการอนุมัติจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1

3.4.3 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้กับผู้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเองและเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง และได้รับแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์คืนทุกฉบับ

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนตามน้ำหนักที่กำหนดไว้แล้วนำไปวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายชื่อ โดยคำนวณแบบสอบถามในตอนี่ 2 จากค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ประมาณค่า ดังนี้ (Best.1993:247)

4.51 – 5.00	หมายความว่า	เหมาะสมมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายความว่า	เหมาะสมมาก
2.51 – 3.50	หมายความว่า	เหมาะสมปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายความว่า	เหมาะสมน้อย
1.00 – 1.50	หมายความว่า	เหมาะสมน้อยที่สุด

โดยใช้เกณฑ์ตั้งแต่ 2.51 ขึ้นไป

ในส่วนของการให้น้ำหนักของความเหมาะสมว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็น เกี่ยวกับการกำหนดสาระการเรียนรู้ในเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศาสนา และประเพณีไว้ในระดับ ช่วงชั้นใด ผู้วิจัยใช้การวัดแนวโน้มนำเข้าสู่ส่วนกลาง (Medium) โดยใช้ฐานนิยม (Mode) สรุปผลการ วิจัยและเลือกระดับความเหมาะสมในระดับ 3 ไว้วิเคราะห์ข้อมูลเท่านั้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี